

ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

В даній статті розглянуто питання покращення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства. Визначено залежність конкурентоспроможності підприємства від якості продукції. Висвітлено найбільш дієві інструменти системи управління якістю.

Ключові слова: конкурентоспроможність, якість продукції, система управління якістю, конкуренція, конкурентні переваги.

Abstract

In this article the issues of improving the quality and competitiveness of enterprise products are considered. The dependence of the enterprise's competitiveness on the quality of products is determined. The most effective tools of the quality management system are highlighted.

Keywords: competitiveness, product quality, quality management system, competition, competitive advantage.

Останніми роками питання конкурентоспроможності та якості продукції в Україні стало одне з найбільш вагомих. Стабільний розвиток економіки залежить від виробництва конкурентоздатної продукції. На сьогоднішній день проблема підвищення рівня конкурентоспроможної продукції на підприємстві є одним з основних факторів успіху у боротьбі з конкурентами та завоювання і утримування конкурентних переваг на ринку.

Проблематику конкурентоспроможності та якості продукції у своїх працях досліджували відомі фахівці, зокрема: Г. Азоев, Н. Бондар, Т. Вознюк, Л. Закревська, С. Ковальчук, М. Портер, В. Карпюк, І. Хмеленко та інші. В їх роботах розроблені нові та вдосконалені існуючі методики оцінки конкурентоспроможності продукції але є ще багато питань які не повністю розкриті в їх працях. Тому оцінювання конкурентоспроможності та якості продукції є особливо актуальними та потребують майбутнього вивчення.

Конкуренція є складним явищем, яка пов'язана з суспільними відносинами, а також є важливою складовою ринкової економіки і має здатність проявлятися у різних формах. Для конкуренції властиве суперництво товаровиробників аналогічних видів продукції на ринку задля залучення більшої кількості клієнтів та отримання прибутків. Фундаментом конкурентної боротьби є свобода вибору, яка відображається у прагненні отримувати прибуток. Конкуренція визначається наявністю на ринку значної кількості незалежних покупців та продавців. Конкуренція дає поштовх для розвитку учасників ринкових відносин, стимулює покращення якості продукції та зниження цін.

Конкуренція - це економічний процес взаємодії і боротьби товаровиробників за найвигідніші умови виробництва і збуту товарів, це важливий елемент механізму саморегулювання ринкової економіки і водночас конкретна форма її функціонування. Вона відображає зв'язок між виробництвом і реалізацією продукту [1].

Конкурентоспроможність продукції – це певна відповідність властивостей товару до вимог споживачів, за яких дотримуються інтереси товаровиробника і клієнта, що означає повну потребу товару до умов ринку.

Петренко виділяє сучасні методи досягнення конкурентоспроможності підприємства [3]:

- 1) «Близькість до споживачів» – виробник має уявлення про цінності та мотиви споживачів при покупці товарів;
- 2) «Репутація, марка» - продукт початково володіє особливими характеристиками, використання даних товарів є престижним;
- 3) «Інноваційний потенціал» – товаровиробник звертає свою увагу на дії конкурентів та ситуацію на ринку;

4) «Технологічна перевага підприємства» – володіння ноу-хау та обладнанням, які дають можливість виготовляти привабливі товари з унікальними властивостями на основі технологічного прориву;

5) «Управління розробками» – уміння швидше за всіх виробляти та забезпечувати ринок новими товарами;

6) «Гнучкість виробництва» – можливість швидко переналагоджувати обладнання і здійснювати зміни у реорганізації виробництва.

Вагоме місце у системі забезпечення конкурентоздатності продукції виділяється для її якості. Високий рівень якості – це конкурентна перевага, яка забезпечує стійкість та перспективність підприємства на ринку. Показник якості поступово займає пріоритетну позицію серед факторів забезпечення конкурентоспроможності продукції [4].

Якість продукції виражає рівень її конкурентоспроможності та визначає основні вектори подальшого розвитку підприємства, конкурентні переваги та перспективи для виходу на світові ринки. Система управління якістю підприємства може бути вагомим важелем при боротьбі з конкурентами, виходячи з того, що конкурентоспроможність підприємства – це рівень його компетенції відповідно до підприємств-конкурентів у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу.

В основному, якість продукції розглядається як ефективний засіб у боротьбі проти конкурентів, який виражається у стійкій позиції на ринку за допомогою якісних характеристик, які задовольняють потреби споживачів.

Стандартизація та сертифікація займають вагоме місце в забезпеченні якості продукції. В розвинених країнах підвищення якості продукції, покращення виробництва та рівня життя населення пов'язані з використанням стандартизації, що є одним із способів боротьби у конкурентному середовищі. В системі управління якістю продукції важливу роль відіграє система внутрішнього технічного контролю за якістю продукції.

Виготовлення та продаж конкурентоспроможної продукції - обов'язкова умова конкурентоспроможності підприємства. Конкурентоздатність продукції – це особливість продукції для забезпечення успіху в конкурентному середовищі; відповідність властивостей товару вимогам споживачів.

Здатність підприємств конкурувати на певному товарному ринку безпосередньо залежить від конкурентоспроможності товару, а також сукупності економічних методів управління підприємством, що впливають на результати конкурентної боротьби [6].

У сучасних умовах господарювання необхідно впроваджувати комплекс заходів щодо підвищення управління якістю та конкурентоспроможністю продукції на підприємстві, д цих заходів відносять [5- 7]:

- 1) використання досягнень науки та техніки в процесі проектування виробів;
- 2) запровадження новітньої технології виробництва і суворе дотримання технологічної дисципліни;
- 3) використання сучасних організаційних методів які сприяють використанню прогресивних технологій;
- 4) забезпечення належної технічної оснащеності виробництва;
- 5) удосконалення застосовуваних стандартів і технічних умов;
- 6) поліпшення стандартизації як головного інструменту фіксації та забезпечення заданого рівня якості, адже саме стандарти й технічні умови відображують сучасні вимоги споживачів до технічного рівня;
- 7) збільшення випуску сертифікованої продукції;
- 8) покращення окремих показників якості продукції, що випускається на підприємстві;
- 9) запровадження сучасних форм та методів організації виробництва та управління;
- 10) удосконалення методів контролю й розвиток масового самоконтролю на всіх стадіях виготовлення продукції;
- 11) покращення заходів щодо застосування узгодженої системи прогнозування та планування необхідного рівня якості виробів;
- 12) збалансування прийнятих для продуцентів та споживачів цін на продукцію;
- 13) роз'яснення ідеї покращення якості для кожного працівника;

- 14) використання ефективної мотивації праці всіх категорій персоналу підприємства, що є одним із головних факторів підвищення якості продукції;
- 15) модернізація прийомів техконтролю і розвиток самоконтролю;
- 16) використання зарубіжного досвіду щодо проектування та виробництва якісної продукції;
- 17) всебічна активація людського чинника та проведення кадрової політики, адаптованої до ринкових умов господарювання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. / О. І. Драган – К.: ДАКККіМ, 2006. – 160 с
2. Причепя І. В. Пріоритети формування конкурентних переваг підприємства в умовах глобалізаційних перетворень / І. В. Причепя // Поведінкові засади розвитку підприємств в контексті менеджменту: генезис і перспективи : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 22–23 травня 2014 р. – Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2014. – С. 83-86.
3. Петренко М. І. Економіка підприємства : [навч. посібник] / М. І. Петренко, А. Г. Драбовський. – Вінниця : Консоль, 2010. – 276 с.
4. Причепя І. В. Управління якістю та конкурентоспроможністю продукції підприємства / І. В. Причепя, Г. І. Лисаченко // Матеріали XLV Науково-технічної конференції ВНТУ, Вінниця, 23-24 березня 2016 р. - Режим доступу : [http: http://iprychepa.vk.vntu.edu.ua/file/9273c4d304000e7818a1844ea4388992.pdf](http://iprychepa.vk.vntu.edu.ua/file/9273c4d304000e7818a1844ea4388992.pdf)
5. Методика впровадження системи управління якістю на підприємстві / Т. Б. Марченко // Актуальні проблеми економіки. – 2005. - №12. – с.152-156.
6. Лесько О. Й. Напрямки підвищення ефективності менеджменту підприємства за сучасних умов / О. Й. Лесько, І. В. Причепя, Н. О. Кот // Економічний простір. – 2015. – № 97. – С. 213–221.
7. Гуткевич С. О. Ефективність функціонування системи менеджменту якості на підприємстві з позицій попроцесного підходу / С. О. Гуткевич, О. В. Кравченко // Актуальні проблеми економіки – 2006. – №3 (57) – С. 75 – 84

Костюк Тетяна Сергіївна — студентка групи Мов-14б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Науковий керівник: **Ратушняк Ольга Георгіївна** — к.т.н., доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця